

Fremsat den {FREMSAT} af ligestillingsministeren (Karen Jespersen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd

(Kønssammensætning i offentlige udvalg m.v)

§ 1

I lov om ligestilling af kvinder og mænd, jf. lovbekendtgørelse nr. 1095 af 19. september 2007, som ændret ved lov nr. 387 af 27. maj 2008, foretages følgende ændringer:

1. I § 9, stk. 1, 2. pkt., udgår ”og i tilfælde af ulige antal én mere af det ene køn end af det andet”.

2. I § 9, stk. 3, 1. pkt., ændres ”kan” to steder til: ”skal”.

3. I § 10 a, stk. 1, 2. pkt., udgår ”og i tilfælde af ulige antal én mere af det ene køn end af det andet”.

4. I § 10 a, stk. 3, 1. pkt., ændres ”og som er anført på den liste, som ministeren for ligestilling fastsætter i medfør af stk. 4” til: ”hvis sammensætning er reguleret i lovgivningen”.

5. § 10 a, stk. 4, affattes således:

”Stk. 4. Stk. 3 finder kun anvendelse for udvalg m.v., som ikke træffer generelle eller konkrete afgørelser.”

6. I § 12, stk. 1, 2. pkt., udgår ”og i tilfælde af ulige antal én mere af det ene køn end af det andet”.

7. I § 12, stk. 4, 1. pkt., ændres ”kan” to steder til: ”skal”.

8. I § 13, stk. 1, ændres ”hvert tredje år inden den 1. november” til: ”hvert andet år inden den 1. september”.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. maj 2009.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Forslagets baggrund og formål

Formålet med lovforslaget er at skabe en mere effektiv regulering af køns sammensætningen af udvalg og bestyrelser mv. i stat, regioner og kommuner ved styrkelse af sanktioner overfor organisationer og myndigheder, som ikke lever op til loven, dvs. at de undlader at indstille både en kvinde og en mand eller undlader at give en saglig begrundelse for den manglende indstilling. Desuden skærpes indstillingsprocedurerne ved ulige antal indstillinger til udvalg og bestyrelsesposter, så der bliver bedre mulighed for i praksis at få sammensat udvalg og bestyrelser mv. ligeligt. Dette vil med lovforslaget gælde ens for ministernedsatte udvalg mv. og visse bestyrelser i den statslige forvaltning. I 2007 udgjorde kvinder 42 % af ministernedsatte råd, nævn og udvalg. Tallet dækker dog over det forhold, at langt fra alle udvalg bliver indberettet, og at der i et vist omfang sker nyindstillinger pga. skæv fordeling af kvinder og mænd, før endelig nedsættelse af udvalget. Der er ikke statistik over, hvor mange udvalg, der ikke indberettes samt hvor mange udvalg, som må igennem en genbesættelse. Der eksisterer ikke retvisende tal for køns sammensætningen i statslige bestyrelser og udvalg i regioner og kommuner endnu. Første gang der skulle indberettes efter loven var i 2007. Afdelingens løbende kontakt med myndighederne viser dog, at der er manglende kendskab til reglerne og for få kvinder i de nedsatte udvalg mv.

Samtidig foretages en mindre ændring i forhold til ressortministerens indberetningspligt af sammensætningen af de bestyrelser m.v., der er omfattet af § 11, stk. 1 i loven. Ændringen foretages for at forenkle indberetningsproceduren for ressortministeren, men også for at sætte et større fokus på kønsfordelingen i de statslige bestyrelser. Således kan der gives oplysninger om bestyrelsessammensætning i forbindelse med redegørelser for ligestilling (ligestillingsredegørelserne) efter ligestillingslovens § 5 hvert andet år inden den 1. september, i modsætning til gældende regler, hvor ressortministeren skal indberette hvert tredje år. Det vil sige, at ressortministeren får mulighed for at samle alle ligestillingsoplysninger i en redegørelse.

Lovforslaget skal desuden sikre større grad af klarhed over reglerne om kommunale og regionale udvalgs køns sammensætning efter § 10 a. Kommunalbestyrelsen og regionsrådet skal have et præcist grundlag at vurdere ud fra, når de nedsætter et udvalg m.v., hvortil organisationer eller myndigheder indstiller eller udpeger medlemmer. Med lovændringen vil det

blive præciseret, hvilke udvalg m.v. kommunalbestyrelsen og regionsrådet ved en enstemmig beslutning kan lade fungere uden de pågældende medlemmer. Dette gælder udvalg m.v., hvis sammensætning er reguleret ved lovgivningen, og som ikke træffer konkrete eller generelle afgørelser. Ligestillingsministeren offentliggør løbende en liste over de udvalg m.v., hvis sammensætning er reguleret i lovgivningen, som træffer konkrete eller generelle afgørelser og som kommunalbestyrelsen eller regionsrådet altså ikke kan lade fungere uden visse medlemmer. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 2 og 3.

For så vidt angår tidligere ændringer af loven om ligestilling af kvinder og mænd henvises til:

Folketingstidende 1999-2000 (lov om ligestilling af kvinder og mænd), Folketingets forhandlinger spalte 5061, 8398 og 8538, Tillæg A, spalte 5252 og 5284, Tillæg B, spalte 953, Tillæg C, spalte 801,

Folketingets forhandlinger 2005-06 (Kommunale og regionale udvalg m.v. og ændring af frist for indsendelse af ligestillingsredegørelser), spalte 4514, 6178 og 6978, Tillæg A, spalte 5005 og 5013, Tillæg B, spalte 990 og 1157, Tillæg C, spalte 591,

Folketingstidende 2006-07 (Definitioner af forskelsbehandling og af chikane og sexchikane m.v.), Folketingets forhandlinger spalte 4599 og 4576, Tillæg A, spalte 724 og 855, Tillæg B, spalte 587, Tillæg C.

2. Gældende ret

2.1. Statslige udvalgs kønsmæssige sammensætning i ligestillingsloven

Loven omfatter offentlige udvalg, kommissioner og lignende, nedsat af en minister til at forberede fastsættelse af regler eller planlægning af samfundsmæssig betydning. Udvalg m.v. bør have en ligelig sammensætning af kvinder og mænd. Myndigheder og organisationer skal indstille både kvinder og mænd til alle poster. I tilfælde af ulige antal medlemmer skal der indstilles én mere af det ene køn end af det andet. Ressortministeren bestemmer, hvem der skal være medlem.

Indstillingsreglerne kan fraviges, hvis der foreligger særlige grunde. Den påtænkte sammensætning indberettes inden beskikkelse af medlemmerne til ministeren for ligestilling, som herved får mulighed for at drøfte sammensætningen med ressortministeren. Hvis sammensætningen ikke er ligelig, kan ligestillingsministeren anmode ressortministeren om en begrundelse og i særlige tilfælde anmode om en fornyet sammensætning.

2.2 Kommunale og regionale udvalgs kønsmæssige sammensætning i ligestillingsloven er følgende

Myndigheder eller organisationer skal stille forslag om en kvinde og en mand til et udvalg m.v., der udpeges af kommunalbestyrelse eller regionsråd. I tilfælde af ulige antal medlemmer skal der indstilles én mere af det ene køn end af det andet. Tilsvarende gælder, hvor myndigheder eller organisationer efter lovgivningen skal udpege medlemmer til sådanne udvalg m.v.

Myndigheder og organisationer kan fravige bestemmelsen, hvis der foreligger særlige grunde. Hvis en myndighed eller organisation ikke indstiller en kvinde og en mand, og hvis kommunalbestyrelse eller regionsråd ikke kan acceptere begrundelsen for fravigelse af dette, kan en enig kommunalbestyrelse eller regionsråd beslutte, at et udvalg m.v. kan fungere uden det pågældende medlem.

For udvalg, hvis sammensætning er reguleret i anden lovgivning, og hvor udvalget skal træffe generelle og konkrete afgørelser, og det af retssikkerhedsmæssige årsager er afgørende, at myndigheden eller organisationen er repræsenteret i udvalget, har kommunalbestyrelsen eller regionsrådet ikke ovennævnte mulighed for at beslutte, at udvalget skal fungere uden det pågældende medlem.

Hvilke udvalg, der er tale om, fremgår af en liste, som udarbejdes efter forhandling med vedkommende minister. Listen anvendes for at sikre, at udvalg m.v., som træffer generelle eller konkrete afgørelser, ikke fungerer uden den ved lov fastsatte sammensætning.

For kommunalt eller regionalt nedsatte udvalg, som andre organisationer eller myndigheder indstiller eller udpeger medlemmer til, og hvor sammensætningen ikke er reguleret i lovgivningen men overladt til kommunalbestyrelsen eller regionsrådet, kan kommunalbestyrelsen eller regionsrådet efter gældende regler ved flertalsbeslutning indskrænke antallet af medlemmer.

2.3. Indberetning af kønssammensætningen af bestyrelsesposter i den statslige forvaltning m.v. i ligestillingsloven

Loven foreskriver, at hvis bestyrelsen m.v. som nævnt i § 11 helt eller delvis udpeges af en minister, skal de myndigheder eller organisationer, der indstiller et medlem til bestyrelsen m.v., foreslå både en kvinde og en mand. I tilfælde af ulige antal medlemmer skal der indstilles én mere af det ene køn end det andet. Tilsvarende gælder, hvor myndigheden eller organisationen efter lovgivningen skal udpege medlemmer. Ministeren afgør, hvem der skal udpeges som medlem. Myndigheden eller organisationen kan fravige bestemmelsen i stk. 1, hvis der foreligger særlige grunde, og skal i så fald samtidig angive en begrundelse herfor. Dette gælder ikke, hvis medlemmer af bestyrelsen m.v. helt eller delvis vælges ved direkte afstemning. Hvis myndigheder og organisationer ikke udpeger eller indstiller medlemmer i overensstemmelse med stk. 1, kan ressortministeren beslutte, at bestyrelsen

m.v. kan fungere uden det eller de pågældende medlemmer. Det samme gælder, hvis ministeren ikke kan acceptere en begrundelse for at fravige hovedreglen om, at der skal indstilles både en mand og en kvinde.

Loven foreskriver desuden, at ressortministeren hvert tredje år inden den 1. november skal indberette kønssammensætningen af bestyrelsesposter i den offentlige forvaltning m.v. til ministeren for ligestilling. Bestyrelser m.v. skal efter anmodning give ressortministeren oplysninger om kønssammensætningen af bestyrelsen m.v. Ressortministeren kan fastsætte nærmere regler for, hvordan og på hvilket tidspunkt disse oplysninger skal gives. Hvis der er tvivl om, hvorvidt en bestyrelse m.v. er omfattet af bestyrelsesposter i den offentlige forvaltning m.v. træffer ressortministeren afgørelse herom.

3. Lovforslagets indhold

3. 1. Indstilling af medlemmer til offentlige udvalg, kommissioner og lign.

For at sikre mulighed for en ligelig kønssammensætning i ministernedsatte udvalg mv., foreslås en mindre ændring i reglerne om indstilling af mænd og kvinder. Myndigheder og organisationer skal derfor i tilfælde af ulige antal medlemmer indstille lige mange kvinder og mænd, dvs. at hvis der skal udpeges 3 medlemmer til et udvalg, skal der indstilles 2 kvinder og 2 mænd. Herefter beslutter ressortministeren, hvilke 3 medlemmer, der skal udpeges.

3. 1.2. Kønssammensætning i offentlige udvalg, kommissioner og lign.

Kvindes andel af statslige udvalg m.v. har i perioden 2000-2007 ligget mellem 35 % og 42 %. Tallet dækker over sammensætningen i nynedsatte udvalg, og udvalg hvor der er sket væsentlige ændringer i medlemssammensætningen, som bliver indberettet til ministeren for ligestilling. Myndigheder og organisationer skal leve op til lovens krav om at indstille både en mand og en kvinde eller give en saglig begrundelse for en fravigelse af denne hovedregel.

Det foreslås derfor, at hvis myndigheder og organisationer ikke følger gældende regler, skal ressortministeren lade udvalg m.v. fungere uden de pågældende medlemmer. Organisationerne og andre som har ret til at indstille medlemmer skal gøre en indsats for at indstille både en mand og en kvinde og hermed medvirke til at forbedre kvinders og mænds mulighed for indflydelse samt synliggøre både kvinder og mænds kvalifikationer og talent.

Det vil som hidtil være en forudsætning for at blive udpeget som medlem af et udvalg m.v., at medlemmet har den nødvendige sagkundskab og relevante kvalifikationer. Derfor fastholdes muligheden for at fravige kravet om en ligelig kønssammensætning, hvis der er saglige grunde hertil.

Formålet med lovforslaget er at skærpe de indstillende organers fokus både på kvinder og mænds kompetencer. Samtidig bliver det med lovforslaget tydeligt, at ansvaret for at finde kvalificerede kandidater af begge køn påhviler organisationerne. Med forslaget skal ressortministeren alene vurdere, om de indstillende parter har fulgt indstillingsproceduren korrekt eller har givet en saglig begrundelse for at fravige reglerne. Hvis ressortministeren ikke kan acceptere indstillingen eller begrundelsen for en fravigelse af reglerne foreligger der en pligt til at lade udvalg m.v. fungere uden det pågældende medlem.

3.1.3. Indstilling af medlemmer til kommunale og regionale udvalg m.v.

For at sikre mulighed for en ligelig kønssammensætning i kommunale og regionale udvalg mv., foreslås en mindre ændring i reglerne om indstilling af mænd og kvinder. Myndigheder og organisationer skal derfor i tilfælde af ulige antal medlemmer indstille lige mange kvinder og mænd, dvs. at hvis der skal udpeges 3 medlemmer til et udvalg, skal der indstilles 2 kvinder og 2 mænd. Herefter beslutter regionsrådet eller kommunalbestyrelsen, hvilke 3 medlemmer der skal udpeges.

3.1.4. Kønssammensætning af kommunale og regionale udvalg m.v.

Ministeren for ligestillings løbende kontakt med myndighederne viser, at der er manglende kendskab til reglerne med hensyn til, i hvilke udvalg m.v. kommunalbestyrelsen eller regionsrådet kan beslutte, at en myndighed eller organisation ikke skal være repræsenteret. Det er hensigtsmæssigt, at myndigheder har klare retningslinjer, når de skal vurdere, om et udvalg kan fungere uden det pågældende medlem. Derfor afskaffes listen over, hvilke udvalg m.v. der kan fungere uden det pågældende medlem.

Der opretholdes til gengæld en (negativ) liste over de udvalg, hvor myndigheder og organisationer skal være repræsenteret, hvis sammensætning er fastsat i lovgivningen og som træffer generelle eller konkrete afgørelser. For disse udvalg m.v. giver loven ikke mulighed for, at kommunalbestyrelsen eller regionsrådet kan træffe beslutning om at lade udvalget m.v. fungere uden visse medlemmer. De udvalg m.v., hvis sammensætning er fastsat i lovgivningen og som ikke træffer konkrete eller generelle afgørelser, vil ikke stå på den nævnte liste. Disse udvalg m.v. kan fungere uden det pågældende medlem, hvis en enig kommunalbestyrelse eller regionsråd beslutter det.

3.1.5. Indstilling til visse bestyrelsesposter i den statslige forvaltning m.v.

For at sikre mulighed for en ligelig kønssammensætning i statslige bestyrelser, som er omfattet af loven, foreslås en mindre ændring i reglerne om indstilling af mænd og kvinder. Myndigheder og organisationer skal derfor i tilfælde af ulige antal medlemmer indstille lige mange kvinder og

mænd, dvs. at hvis der skal udpeges 3 medlemmer til en bestyrelse, skal der indstilles 2 kvinder og 2 mænd. Herefter beslutter ressortministeren, hvilke 3 medlemmer der skal udpeges.

3.1.6. Køns sammensætning ved besættelse af visse bestyrelsesposter i den statslige forvaltning m.v.

Reguleringen af den kønsmæssige sammensætning ved besættelse af visse bestyrelsesposter, som helt eller delvis udpeges af en minister, skal ses i snæver sammenhæng med de ministernedsatte offentlige udvalg. Motiverne bag disse bestemmelser har siden lovens vedtagelse i 2000 været, at kvinder og mænd skulle have lige muligheder for at være repræsenteret og få indflydelse på væsentlige samfundsmæssige beslutninger.

Derfor findes det naturligt at ændre § 12, stk. 4, når § 9, stk. 3, ændres. Der vil ikke ske en ændring i reglerne om anvendelsesområde for henholdsvis bestyrelser i den statslige forvaltning og bestyrelser for selvejende institutioner m.v. eller muligheden for at fravige udgangspunktet om at organisationer og myndigheder skal indstille en af hvert køn, hvis der foreligger en saglig begrundelse.

Det er desuden fortsat en forudsætning for at blive udpeget som medlem af en bestyrelse m.v., at medlemmet har den nødvendige sagkundskab og relevante kvalifikationer.

3.1.7. Indberetning af sammensætningen af de bestyrelser m.v., der er omfattet af § 11, stk. 1.

Ændring af indberetningspligten for visse offentlige bestyrelser skal begrænse den administrative byrde i videst muligt omfang, så ressortministrene har mulighed for at lave en samlet indberetning på deres område gennem ligestillingsredegørelserne hvert andet år. Samtidig skal anvendelsen af ligestillingsredegørelse som værktøj sikre større fokus på køns sammensætningen i bestyrelser m.v. som en integreret del af ligestillingsindsatsen. Dermed får køns sammensætningen i bestyrelser mere opmærksomhed. Ligestillingsministeren og de enkelte ressortministre vil således gennem indberetning få mulighed for at følge udviklingen sammen med øvrig overvågning af den offentlige sektors ligestillingsarbejde.

4. Ligestillingsmæssige konsekvenser

Forslag til lov om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd er blevet relevanstestet og ligestillingsvurderet.

Det samlede lovforslag forventes at fremme ligestilling mellem kvinder og mænd. Med ændring af loven til, at pladsen skal stå tom i udvalg, hvis der ikke indstilles både en mand og en kvinde, eller gives en saglig begrundelse

for, hvorfor indstillingskravet ikke kan opfyldes, overlades der en mindre grad af skøn til de indstillende myndigheder, og der sættes et skærpet fokus på, at de indstillende organisationer har et klart ansvar for at indstille både en kvinde og en mand til udvalgsposten.

Kønsfordelingen i ministernedsatte udvalg er i dag ikke lige. Kvinder udgjorde i 2007 42 %. Med en præcisering af reglerne får både kvinder og mænd styrket muligheden for at kunne deltage i udvalgsarbejde på lige fod.

Den del af lovforslaget, som indebærer en ændring af indberettelsesfrekvensen er en administrativ lettelse. Lovændringen betyder, at indberetningsfrekvensen, som er hvert tredje år, ændres til hvert andet år, således at der kan indberettes samtidig med de lovpligtige ligestillingsredegørelser. Indberetning i den "normale gænge" vil sikre større fokus på køns sammensætningen i udvalg, som en integreret del af ligestillingsindsatsen. Dermed får køns sammensætningen i udvalg også mere offentlig og politisk opmærksomhed.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

7. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vurderes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

8. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget vurderes ikke at have miljømæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget rummer ikke umiddelbart konsekvenser i forhold til EU-retten.

10. Hørte myndigheder og organisationer

Forslaget har været sendt i høring i samtlige ministerier, Ligestillingsnævnet, KVINFO, Kommunernes Landsforening, Danske Regioner, Dansk Arbejdsgiverforening, Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Kristelig Arbejdsgiverforening, Landsorganisationen i Danmark, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Akademikernes Centralorganisation, Kristelig Fagbevægelse, Ledernes Hovedorganisation, Centralorganisationernes Fællesudvalg, Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte, Advokatrådet, Dommerforeningen, Institut for Menneskerettigheder, Kvinderådet, Koordinationen for Kvinde- og Kønsforskning, Netværk for forskning om mænd og maskulinitet, Kvinderådet og Dansk Kvindesamfund.

11. Sammenfattende skema

Vurdering af lovforslagets konsekvenser

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget rummer ikke umiddelbart konsekvenser i forhold til EU-retten.	Ingen

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Indstillingsproceduren for myndigheder og organisationer ved ministernedsatte udvalg m.v. har sin oprindelse i lov nr. 157 af 24. april 1985 om ligestilling af mænd og kvinder ved udpegning af medlemmer til offentlige udvalg, kommissioner o. lign.. For at gøre reglerne mere ensartede og give ressortministeren større valgmulighed ved ulige antal udvalgsmedlemmer, foreslås det, at der skal indstilles 2 kvinder og 2 mænd, hvis organisationer mv. skal besætte 3 poster i udvalg mv.. Efter gældende ret skal organisationer foreslå i alt 3 personer, en mere af det ene køn end det andet. Ressortministerens mulighed for i praksis at sammensætte udvalget ligeligt bliver således øget, da listen over mulige medlemmer med forslaget bliver ligeligt sammensat. Mulighed for dispensation med saglig begrundelse vil være uændret.

Til nr. 2

Det foreslås, at § 9, stk. 3, ændres, så ressortministeren skal beslutte, at en post skal være ubesat, hvis der ikke indstilles begge køn, eller hvis begrundelsen for fravigelsen af indstillingsreglerne ikke kan accepteres. Bestemmelsen skal skærpe konsekvenserne for en myndighed eller organisation, som ikke overholder indstillingsreglerne, og skabe yderligere incitament for de indstillende parter til at finde både en kvinde og en mand, som har de rette kvalifikationer.

Der lægges således op til, at myndigheder og organisationer tager stilling til hvilke kompetencer, som kræves til posten. Det kan være et spørgsmål, om en leder skal deltage, fordi det er påkrævet, at der kan træffes beslutninger, eller om en ekspert kan deltage, som måske har mere viden på feltet eventuelt med et beslutningsmandat. Myndigheder og organisationer får hermed ansvaret for at gennemtænkte deres mulighed for at indstille både en kvinde og en mand på et individuelt og organisatorisk plan.

Til nr. 3

Indstillingsreglerne for myndigheder, organisationer, kommunale og regionale udvalg m.v. svarer til bestemmelsen i § 9, stk. 1, for de ministernedsatte udvalg. For at gøre reglerne mere ensartede og give kommunalbestyrelsen og regionsråd større valgmulighed ved ulige antal udvalgsmedlemmer, foreslås det, at der skal indstilles 2 kvinder og 2 mænd, hvis 3 personer skal udpeges og så fremdeles.

Til nr. 4 og 5

Bestemmelsen i § 10 a blev indført i 2006 efter samme model som indberetningspligten på det statslige område af kønssammensætningen i offentlige udvalg m.v. Hensigten var at skabe de samme rammer på det regionale og kommunale område som i staten under hensyn til kommunalbestyrelsens henholdsvis regionsrådets karakter af at være folkevalgte organer, der er underkastet reglerne i loven om kommunernes styrelse henholdsvis regionsloven om valg af medlemmer til udvalg, råd, bestyrelser m.v. På baggrund af dette særlige forhold indførtes i stk. 3 en bestemmelse om, at udvalg m.v., som var anført på en liste, som efter stk. 4 var forhandlet med ressortministrene, kunne fungere uden de pågældende medlemmer.

Listen omfatter alene udvalg m.v. nedsat af kommunalbestyrelsen eller regionsrådet, hvis eksistens og sammensætning er reguleret i lovgivningen, og som ikke træffer konkrete eller generelle afgørelser.

Det har dog efterfølgende vist sig at være mere hensigtsmæssigt at udarbejde en liste over udvalg m.v., som har det som en del af deres virksomhed at træffe konkrete eller generelle afgørelser, og hvor den af lovgivningsmagten fastsatte sammensætning af udvalget m.v. derfor af retssikkerhedsmæssige grunde bør respekteres. Som eksempler på sådanne udvalg m.v. kan nævnes boligkommissioner, huslejenævn, byfornyelsesnævn og beredskabskommissioner.

Der er tale om en afgrænsning af de udvalg, hvor der skal være medlemsrepræsentation uanset den kønsmæssige sammensætning. Listen udarbejdes af minister for ligestilling og ændres løbende efter indberetning fra ressortministerierne. Ministerierne skal ved udarbejdelse af lovforslag og ophævelse af bestemmelser om udvalg m.v. vurdere, om der er tale om et udvalg m.v., som er omfattet af bestemmelsen og som skal på listen over udvalg m.v., som fraviger reglen om ligelig sammensætning efter stk. 3. Hvis der foreligger et sådan udvalg m.v. skal minister for ligestilling orienteres. Listen vil ligge på minister for ligestillings hjemmeside: www.lige.dk.

Alle udvalg m.v. bør være ligeligt sammensat, med mindre der foreligger saglig grunde for en fravigelse efter stk. 2.

Lovforslaget ændrer således ikke på, for hvilke udvalg m.v. kommunalbestyrelsen eller regionsrådet ved enstemmighed kan træffe beslutning om, at udvalget m.v. skal fungere uden det pågældende medlem. Dette gælder udvalg m.v., hvis sammensætning er reguleret i lovgivningen, og som ikke træffer konkrete eller generelle afgørelser. For kommunalt eller regionalt nedsatte udvalg, som andre organisationer eller myndigheder indstiller eller udpeger medlemmer til, men hvis sammensætning ikke er reguleret i lovgivningen, men overladt til kommunalbestyrelsen eller regionsrådet, kan kommunalbestyrelsen eller regionsrådet efter gældende regler ved flertalsbeslutning indskrænke antallet af medlemmer. Det er forudsat, at det er fuldt ud sagligt for kommunalbestyrelsen eller regionsrådet at træffe en sådan beslutning med henvisning til, at

vedkommende myndighed eller organisation ikke har indstillet en af hvert køn. For udvalg, hvis sammensætning er reguleret i lovgivningen, men som træffer konkrete eller generelle afgørelser, bør den fastsatte sammensætning af udvalget m.v. respekteres af retssikkerhedsmæssige grunde, hvorfor loven ikke giver mulighed for, at kommunalbestyrelsen eller regionsrådet kan træffe beslutning om at lade udvalget m.v. fungere uden visse medlemmer.

Til nr. 6

Indstillingsproceduren for myndigheder og organisationer ved udpegning af medlemmer til bestyrelsesposter m.v. efter § 11 svarer til bestemmelsen i § 9, stk. 1, om statslige udvalg. For at gøre reglerne mere ensartede og give ressortministeren større valgmulighed ved ulige antal bestyrelsesmedlemmer m.v., foreslås det, at der skal indstilles 2 kvinder og 2 mænd, hvis der skal udpeges 3 personer til en bestyrelse og så fremdeles.

Til nr. 7

Hvis der ikke foreligger særlige grunde for at fravige indstillingsreglerne, og de indstillende organisationer m.v. ikke indstiller både kvinder og mænd, skal ressortministeren beslutte, at bestyrelsen skal fungere uden de pågældende medlemmer. Ansvar for at foretage en korrekt indstilling eller komme med en konkret saglig begrundelse for at fravige udgangspunkter bliver dermed skærpet i forhold til myndigheder og organisationer. De indstillende parter har dermed et selvstændigt ansvar for at både kvinder og mænd bliver repræsenteret ved at gennemgå indstillingsprocedurerne med et kritisk blik, hver gang der skal indstilles medlemmer.

Gældende regler om, at det alene er bestyrelser m.v., der helt eller delvist udpeges af en minister, der er omfattet fastholdes. Det er således ligegyldigt, om der er tale om statslige forvaltningsinstitutioner eller selvejende institutioner med mindre bestyrelsen sammensættes i henhold til vedtægter el.l.

Til nr. 8

Indberetning efter § 13, stk. 2, af sammensætningen af statslige bestyrelser m.v., der er omfattet af § 11, stk. 1, som i dag skal ske hvert tredje år inden den 1. november, foreslås ændret til at skulle følge redegørelser for ligestilling, og således at skulle indberettes hvert andet år inden den 1. september. Første gang ressortministeren skal indberette er dermed den 1. september 2009. Ændringen er foretaget, så den enkelte ressortminister kan anvende ligestillingsredegørelserne som indberetningsinstrument. Det vil forenkle indberetningsproceduren for det enkelte ministerium og skabe et bedre billede af den kønsmæssige ligestillingsstatus på det enkelte ministerområde.

Der er fortsat ingen formkrav i loven til institutioner, myndigheder eller selskaber m.v., som indberetter til ressortministeren.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. maj 2009

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

§ 9. Myndigheder eller organisationer, der skal stille forslag om et medlem af udvalg m.v. som nævnt i § 8, skal foreslå både en kvinde og en mand. Hvis der skal stilles forslag om flere medlemmer, skal der foreslås lige mange kvinder og mænd og i tilfælde af ulige antal én mere af det ene køn end af det andet. Tilsvarende gælder, hvor myndigheden eller organisationen efter lovgivningen skal udpege medlemmer. Ministeren afgør, hvem der skal beskikkes som medlem og skal i den forbindelse tilstræbe en ligelig kønssammensætning.

Stk. 2. Myndigheden eller organisationen kan fravige bestemmelsen i stk. 1, hvis der foreligger særlige grunde. Myndigheden eller organisationen skal i så fald samtidig angive begrundelsen herfor.

Stk. 3. Hvis myndigheder og organisationer m.v. ikke udpeger eller indstiller medlemmer i overensstemmelse med stk. 1, kan ressortministeren beslutte, at udvalget, kommissionen m.v. kan fungere uden de pågældende medlemmer. Det samme gælder, hvis ministeren ikke kan acceptere en begrundelse i henhold til

Lovforslaget

I lov om ligestilling af kvinder og mænd, jf. lovbekendtgørelse nr. 1095 af 19. september 2007, som ændret ved lov nr. 387 af 27. maj 2008, foretages følgende ændringer:

1. I § 9, stk. 1, 1. pkt. udgår ”og i tilfælde af ulige antal én mere af det ene køn end af det andet”.

2. I § 9, stk. 3, 1. pkt., ændres ”kan” to steder til: ”skal”.

stk. 2 for at fravige bestemmelsen i stk. 1.

§ 10 a. For at fremme ligestilling af kvinder og mænd skal myndigheder eller organisationer, der stiller forslag om et medlem af udvalg m.v., der skal udpeges af kommunalbestyrelsen eller regionsrådet, foreslå både en kvinde og en mand. Hvis der stilles forslag om flere medlemmer, skal der foreslås lige mange kvinder og mænd, og i tilfælde af ulige antal én mere af det ene køn end af det andet. Tilsvarende gælder, hvor myndigheder eller organisationer efter lovgivningen skal udpege medlemmer til udvalg m.v., der nedsættes af kommunalbestyrelsen eller regionsrådet.

Stk. 2. Myndigheden eller organisationen kan fravige bestemmelsen i stk. 1, hvis der foreligger særlige grunde. Myndigheden eller organisationen skal i så fald samtidig angive begrundelsen herfor.

Stk. 3. Hvis myndigheder og organisationer ikke udpeger eller indstiller medlemmer i overensstemmelse med stk. 1, kan en enig kommunalbestyrelse eller et enig regionsråd beslutte, at et udvalg m.v., som er nedsat af kommunalbestyrelsen eller regionsrådet, og som er anført på den liste, som ministeren for ligestilling fastsætter i medfør af stk. 4, kan fungere uden de pågældende medlemmer. Det samme gælder, hvis kommunalbestyrelsen eller regionsrådet ikke kan acceptere en begrundelse i henhold til stk. 2 for at fravige bestemmelsen i stk. 1.

3. I § 10a, stk. 1, 2. pkt., udgår ”og i tilfælde af ulige antal én mere af det ene køn end af det andet”.

4. I § 10 a, stk. 3, 1. pkt., ændres ”og som er anført på den liste, som ligestillingsministeren fastsætter i medfør af stk. 4” til: ”hvis sammensætning er reguleret i lovgivningen”.

Stk. 4. Ministeren for ligestilling fastsætter efter forhandling med vedkommende ministre en liste over, hvilke udvalg m.v., hvis sammensætning er reguleret i lovgivningen, og som ikke træffer generelle eller konkrete afgørelser, der er omfattet af stk. 3.

§ 12. Hvis bestyrelsen m.v. som nævnt i § 11 helt eller delvis udpeges af en minister, skal de myndigheder eller organisationer, der indstiller et medlem til bestyrelsen m.v., foreslå både en kvinde og en mand. Hvis der skal stilles forslag om flere medlemmer, skal der foreslås lige mange kvinder og mænd og i tilfælde af ulige antal én mere af det ene køn end af det andet. Tilsvarende gælder, hvor myndigheden eller organisationen efter lovgivningen skal udpege medlemmer. Ministeren afgør, hvem der skal udpeges som medlem.

Stk. 2. Myndigheden eller organisationen kan fravige bestemmelsen i stk. 1, hvis der foreligger særlige grunde, og skal i så fald samtidig angive en begrundelse herfor.

Stk. 3. Stk. 1 gælder ikke, hvis medlemmerne af bestyrelsen m.v. helt eller delvis vælges ved direkte afstemning.

Stk. 4. Hvis myndigheder og organisationer ikke udpeger eller indstiller medlemmer i overensstemmelse med stk. 1, kan ressortministeren beslutte, at bestyrelsen m.v. kan fungere uden det eller de pågældende medlemmer. Det samme gælder, hvis ministeren ikke kan acceptere en begrundelse i henhold

5. § 10 a, stk. 4 affattes således:

”Stk. 3 finder kun anvendelse for udvalg m.v., som ikke træffer generelle eller konkrete afgørelser”.

6. I § 12, stk. 1, 2. pkt. udgår ”og i tilfælde af ulige antal én mere af det ene køn end af det andet”.

7. I § 12, stk. 4, 1. pkt., ændres ”kan” to steder til: ”skal”.

til stk. 2 for at fravige bestemmelsen i stk. 1.

§ 13. Ressortministeren skal hvert tredje år inden den 1. november indberette sammensætningen af de bestyrelser m.v., der er omfattet af § 11, stk. 1, til ministeren for ligestilling.

Stk. 2. Bestyrelser m.v., der er omfattet af § 11, skal efter anmodning give ressortministeren oplysninger om kønssammensætningen af bestyrelsen m.v. Ressortministeren kan fastsætte nærmere regler for, hvordan og på hvilket tidspunkt disse oplysninger skal gives.

Stk. 3. Hvis der er tvivl om, hvorvidt en bestyrelse m.v. som nævnt i § 11 er omfattet af indberetningspligten, træffer ressortministeren afgørelse herom.

8. I § 13, stk. 1, ændres ”hvert tredje år inden den 1. november” til: ”hvert andet år inden den 1. september”.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2009.